

KRD.P.33.2020.1

Warszawa, 19 marca 2020 r.

**Szanowny Pan
dr Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

Wystąpienie epidemii COVID-19 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skutkuje brakiem możliwości nieskrępowanej działalności polskich uczelni. W szczególności, zawieszenie kształcenia, ograniczenie możliwości przebywania na terenie uczelni studentów, doktorantów, pracowników naukowych oraz pracowników administracji uczelni, restrykcje w zakresie wykorzystania infrastruktury badawczej czy mobilności krajowej i międzynarodowej, stanowią poważne bariery rozwoju środowiska akademickiego.

Kierując się potrzebą opracowania rozwiązań, pozwalających na zmniejszenie negatywnego oddziaływania epidemii COVID-19 zarówno na rozwój naukowy doktorantów jak i innych członków środowiska akademickiego polskich uczelni, Krajowa Reprezentacja Doktorantów dokonała badania ankietowego, dotyczącego oceny rozwiązań stosowanych względem doktorantów przez polskie uczelnie w sytuacji stanu zagrożenia epidemiologicznego.

Ankieta została przesłana do samorządów doktoranckich w dniu 18 marca 2020 r. o godz. 12:00. W ciągu 30 godzin, 163 respondentów z 50 ośrodków naukowych udzieliło odpowiedzi. W poniższym zestawieniu, pragniemy wskazać wyniki badania ankietowego oraz zaprezentować najistotniejsze wnioski, płynące z analizy ilościowej i jakościowej udzielonych odpowiedzi.

W związku z wymienionymi w niniejszej opinii licznymi wyzwaniami skutecznego funkcjonowania uczelni polskich w obliczu ograniczenia ich działalności z uwagi na rozwój epidemii COVID-19, Krajowa Reprezentacja Doktorantów postuluje:

1. Stosowanie sformułowań odnoszących się do społeczności doktorantów zarówno w aktach prawnych lub komunikatach wydawanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak i zobligowanie uczelni polskich do wykorzystania sformułowań odnoszących się do społeczności doktorantów w informacjach przekazywanych przez uczelniane kanały komunikacji, jeżeli są adresowane do środowiska doktorantów.

2. Wygospodarowanie funduszy przez system szkolnictwa wyższego i nauki na zakup platform e-learningowych oraz zobowiązanie uczelni do wprowadzenia kształcenia zdalnego, wraz z przeszkoleniem wszystkich pracowników i doktorantów w zakresie obsługi platformy oraz prowadzenia kształcenia za pomocą środków komunikowania się na odległość.
3. Wygospodarowanie środków przez system szkolnictwa wyższego i nauki w celu pokrycia kosztów w ramach prowadzonych projektów badawczych, wynikających z rezultatów rozwoju epidemii COVID-19, w szczególności spowodowanych utratą dostępu do infrastruktury badawczej w ramach prowadzonych badań, zwrotem kosztów biletów czy zakwaterowania w związku z ograniczeniem mobilności.
4. Umożliwienie podpisywania wszelkich dokumentów, związanych z obsługą administracyjną doktorantów na uczelni lub związanych z realizowanymi grantami badawczymi, za pomocą uwierzytelnienia profilem zaufanym lub przesłaniem cyfrowo wypełnionego dokumentu przez system USOS lub za pomocą indywidualnego konta mailowego doktoranta, zarejestrowanego w domenie uczelni.
5. Przeniesienie terminu realizacji wyjazdów badawczych doktorantów, w szczególności w programie PROM organizowanym przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej z dnia 31 marca 2021 na dzień 30 września 2021 r.
6. Wstrzymanie naboru do programów grantowych do czasu przywrócenia nieskrępowanej działalności uczelni oraz wydłużenie terminów składania wniosków grantowych co najmniej o czas trwania okresu zawieszenia kształcenia.
7. Przeniesienie terminu zamykania lub wygaszania przewodów doktorskich lub postępowań w sprawie nadania stopnia doktora, z dnia 31 grudnia 2021 r. na dzień 30 czerwca 2022 r.
8. Wydłużenie terminu przygotowania indywidualnego planu badawczego do 3 semestru kształcenia oraz przeniesienie oraz uwzględnienie w ocenie śródkresowej znacznych utrudnień działalności uczelni polskich.
9. Zapewnienie doktorantom, którzy w związku z sytuacją epidemiologiczną zostali zmuszeni do opuszczenia domów studenckich, domów doktoranta i innych form zapewnienia lokum doktorantom, zakwaterowania po dotychczasowych kosztach, do momentu możliwości powrotu do lokalu na warunkach obowiązujących przed opuszczeniem.
10. Przeprowadzenie kontroli uczelni polskich w zakresie przestrzegania norm BHP oraz realizacji postanowień obowiązujących aktów prawnych, w szczególności wskazujących na możliwą obecność na terenie uczelni wyłącznie tych pracowników, których obecność zapewnia ciągłość jej funkcjonowania.

Podane terminy są postulatami środowiska doktorantów, wskazanymi jako minimalne i powinny zostać ustalone po zakończeniu epidemii, dla potrzeb

precyzyjnego oszacowania okresu niezbędnego do rzetelnego nadrobienia zaległości w pracach badawczych, wynikających z czynników niezależnych od woli doktorantów.

Postulaty wydania rozporządzeń przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

1. Wydanie rozporządzenia, wprowadzającego zawieszenie wyborów rektorów uczelni polskich, warunkujących oddanie głosu stawiennictwem na terenie uczelni do czasu zniesienia ograniczeń w działalności uczelni lub obligujących uczelnie do zorganizowania tajnego głosowania za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.
2. Wydanie rozporządzenia, obligującego uczelnie do zakończenia programów kształcenia doktorantów w formie kształcenia zdalnego do końca roku akademickiego 2019/2020 oraz terminową realizację procesu recyzyjnego prac doktorskich doktorantów, którzy skutecznie złożyli rozprawy doktorskie w ramach zamknięcia przewodu czy rozpoczęcia procedury nadania stopnia doktora.
3. Wydanie rozporządzenia, obligującego uczelnie do zorganizowania elektronicznej formy obsługi administracyjnej środowiska akademickiego za pomocą środków porozumiewania się na odległość, w szczególności zapewnienia możliwości uwierzytelnienia składanej dokumentacji za pomocą profilu zaufanego lub systemu USOS lub przesłania dokumentu za pomocą indywidualnego konta mailowego, zarejestrowanego w domenie uczelni.
4. Wydanie rozporządzenia uniemożliwiającego wykwaterowanie doktorantów z domów studenckich i innych form wsparcia w zakresie zapewnienia lokum doktorantom.

Respondenci w pytaniach otwartych wskazali liczne obawy, związane z prawidłowym funkcjonowaniem uczelni w kontekście wpływu zagrożenia epidemiologicznego COVID-19 na uczelnie polskie. W szczególności, doktoranci zwrócili uwagę na:

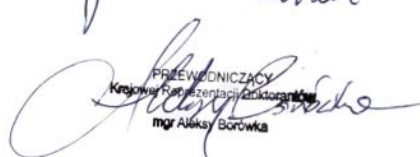
- brak precyzyjnego wskazania środowiska doktorantów jako adresata zarządzeń, wydawanych przez rektorów uczelni - w zarządzeniach nie wskazano wprost, czy normy adresowane do środowiska studentów i pracowników naukowych są adresowane także do doktorantów, w większości nie będących pracownikami uczelni oraz nienależących strukturalnie do społeczności studenckiej;
- brak wykorzystania systemu USOS do szybkiego i skutecznego komunikowania środowisku doktorantów zaleceń władz uczelni;
- organizację kształcenia doktorantów w formie wymagającej obecności doktorantów na terenie uczelni;
- brak zainteresowania losem doktorantów uczelni polskich, pozostających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z prowadzeniem badań w zagranicznych ośrodkach badawczych;

-
- brak informacji względem sposobu zorganizowania zajęć prowadzonych przez doktorantów w ramach obowiązkowych praktyk dydaktycznych oraz narzędzi oceny słuchaczy, w szczególności w przypadku ignorowania przez nich prowadzonego kształcenia na odległość;
 - liczne trudności w zorganizowaniu przez uczelnie kształcenia za pomocą środków porozumiewania się na odległość - w wielu uczelniach, realizacja kształcenia zdalnego ograniczyła się do zlecenia doktorantom wykonania określonych zadań, co w opinii doktorantów wynikało przede wszystkim z nieprzygotowania kadry do wykorzystania narzędzi umożliwiających kształcenie na odległość;
 - brak udostępnienia słuchaczom przedmiotów prowadzonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, odpowiednich narzędzi cyfrowych, służących realizacji programu kształcenia;
 - brak procedur, pozwalających na płynną zmianę dotychczasowej formy kształcenia na kształcenie zdalne;
 - warunkowanie możliwości pracy zdalnej osobistym stawiennictwem się na terenie uczelni, w celu złożenia podania w formie pisemnej, w kilka dni po ogłoszeniu stanu zagrożenia epidemiologicznego i wydaniu rozporządzeń ograniczających obecność środowiska akademickiego na terenie uczelni, wraz z koniecznością ponownego, osobistego składania wniosku w przypadku przedłużenia okresu zawieszenia kształcenia;
 - brak wypracowania propozycji usprawnienia działalności uczelni w celu realizacji procesów recenzyjnych czy obsługi administracyjnej przed upływającymi terminami, pomimo utrudnień w działalności uczelni;
 - utrudnienia w uwierzytelnieniu podpisami cyfrowymi elementów projektów grantowych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, czy dopełniania innych formalności;
 - brak dostępu do źródeł pisanych, wynikający z zamknięcia bibliotek i braku zapewnienia obsługi interesariuszy za pomocą środków porozumiewania się na odległość;
 - organizowanie spotkań, posiedzeń z przedstawicielami władz uczelni na terenie kampusów akademickich, pomimo braku konieczności osobistego stawiennictwa doktorantów i możliwości zakomunikowania informacji przez środki porozumiewania się na odległość;
 - wzywanie pracowników dydaktycznych do realizacji zadań naukowych i administracyjnych na terenie uczelni;
 - wywoływanie nacisku na społeczność doktorantów w zakresie terminowego przeprowadzania wyboru elektorów w obliczu zakazu organizacji zgromadzeń, zrzeszających więcej niż 50 osób;
-

- nagle pozbawienie zakwaterowania doktorantów, zamieszkujących domy studenckie, domy doktoranta, hotele asystenta i inne budynki służące zapewnieniu potrzeb zakwaterowania doktorantów, zarówno w kontekście możliwości niekontrolowanego rozszerzania się epidemii, jak i faktu, iż dla wielu doktorantów zakwaterowanie w wyżej wymienionych formach wsparcia socjalnego stanowi jedyną możliwość zamieszkania w związku z samodzielnym prowadzeniem gospodarstwa domowego;
- brak środków dezynfekujących i podstawowych środków higieny osobistej na terenie uczelni.

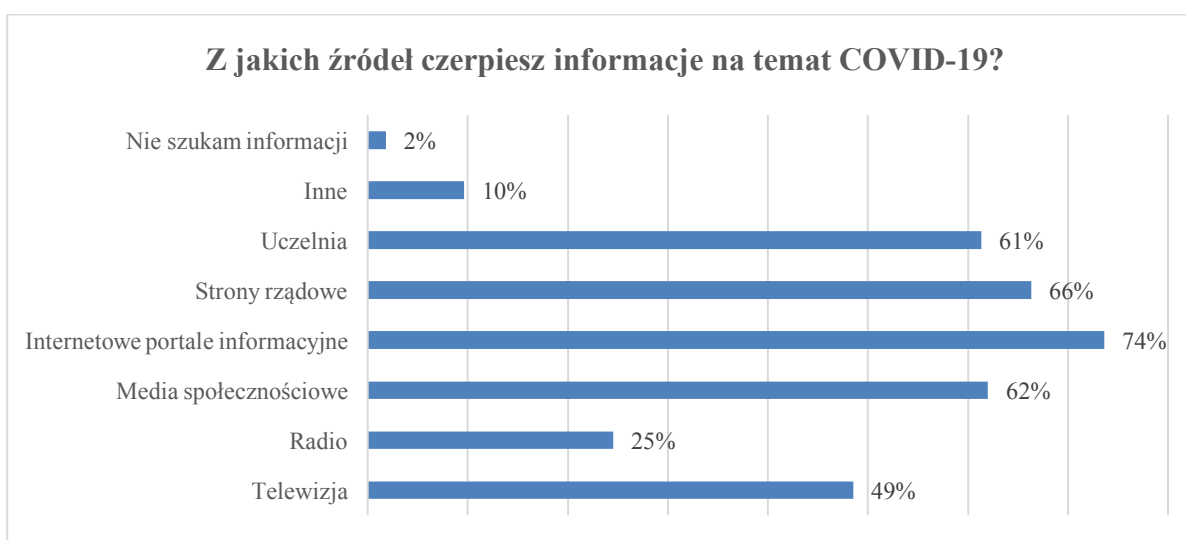
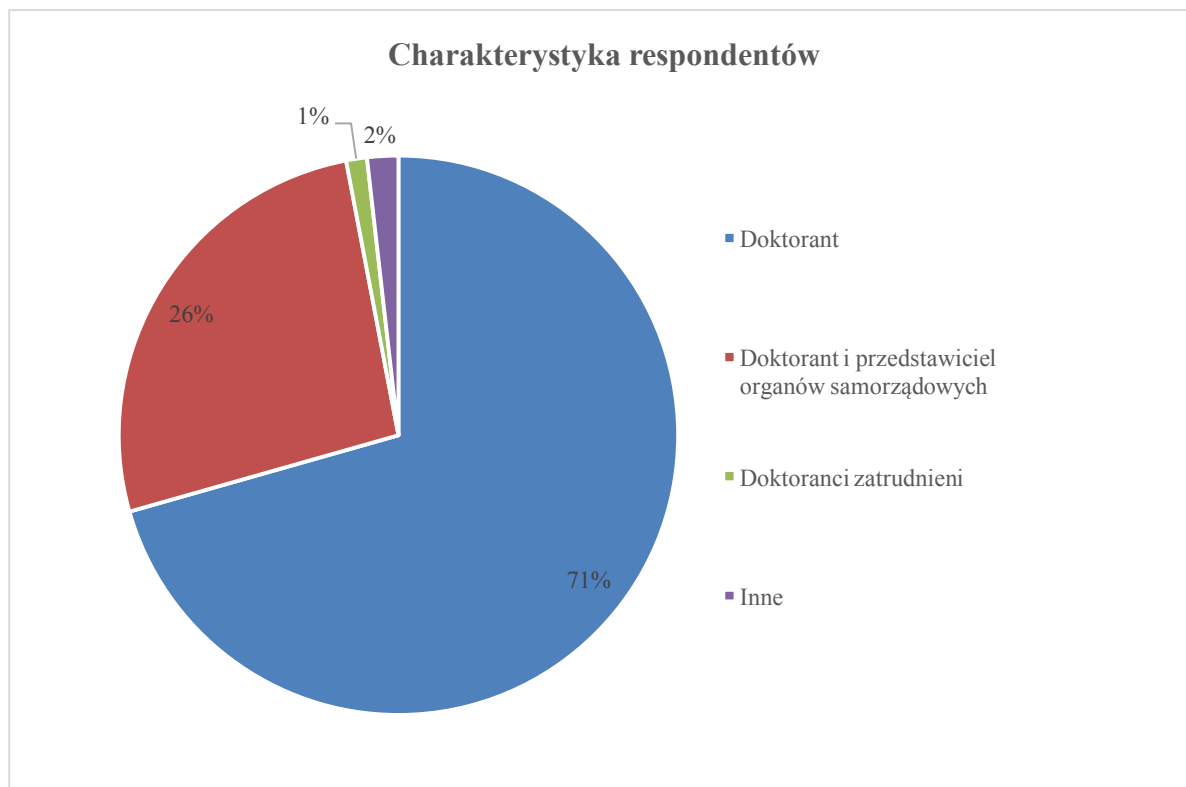
Krajowa Reprezentacja Doktorantów pozostaje do dyspozycji, zarówno w zakresie uszczegółowienia zaprezentowanych w niniejszym dokumencie postulatów, jak i w zakresie przygotowania propozycji treści postulowanych aktów prawnych czy wsparcia działań, zmierzających do zmniejszenia negatywnego oddziaływania rozwoju epidemii COVID-19 na system szkolnictwa wyższego i nauki. Równolegle, potwierdzam gotowość przedstawicieli Krajowej Reprezentacji Doktorantów do czynnego zaangażowania się w działalność zespołów działających przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego lub innych zespołów, pracujących nad rozwiązaniem licznych problemów, wynikających z ograniczenia swobodnej działalności uczelni w obliczu stanu zagrożenia epidemiologicznego.

Z wyrazami szacunku

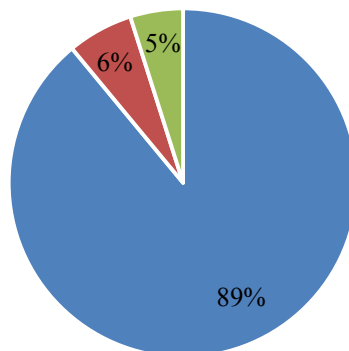

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Reprezentacji Doktorantów
mgr Aleksy Borówka

**Prezentacja wyników badania ankietowego
prowadzonego przez Krajową Reprezentację Doktorantów
Stan na dzień 19 marca 2020 r. (godz. 18:00)**

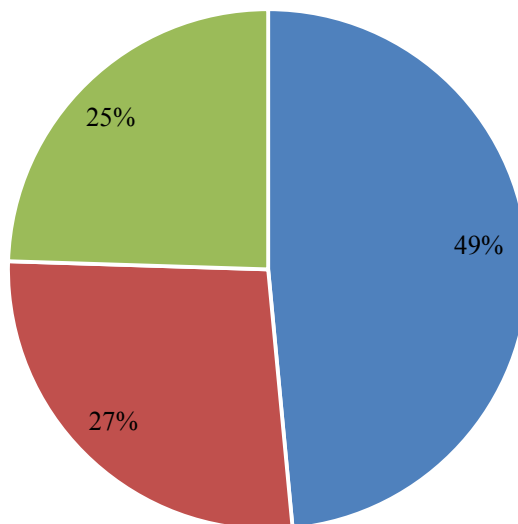

Czy Twoja uczelnia wykorzystuje własne środki przekazu do informowania na temat działań związanych z COVID-19?

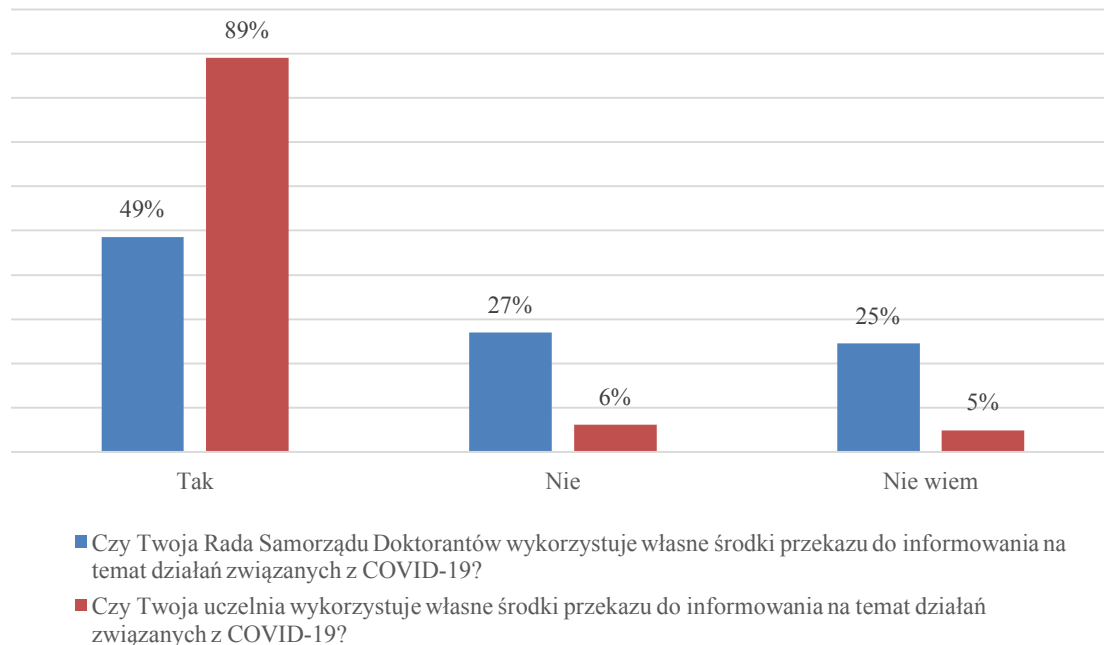
■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem

Czy Twoja Rada Samorządu Doktorantów wykorzystuje własne środki przekazu do informowania na temat działań związanych z COVID-19?

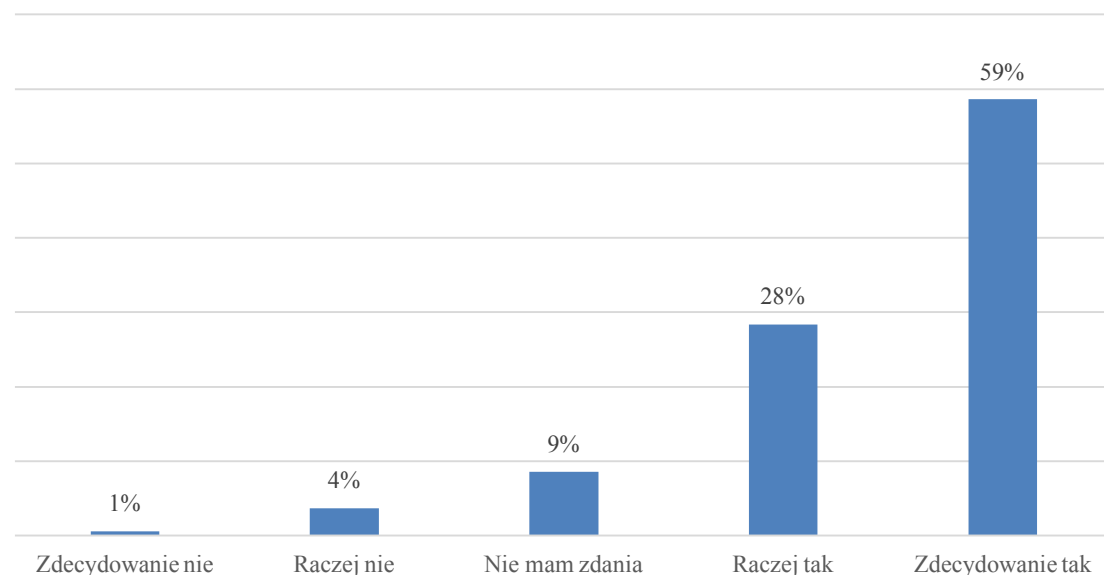

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem

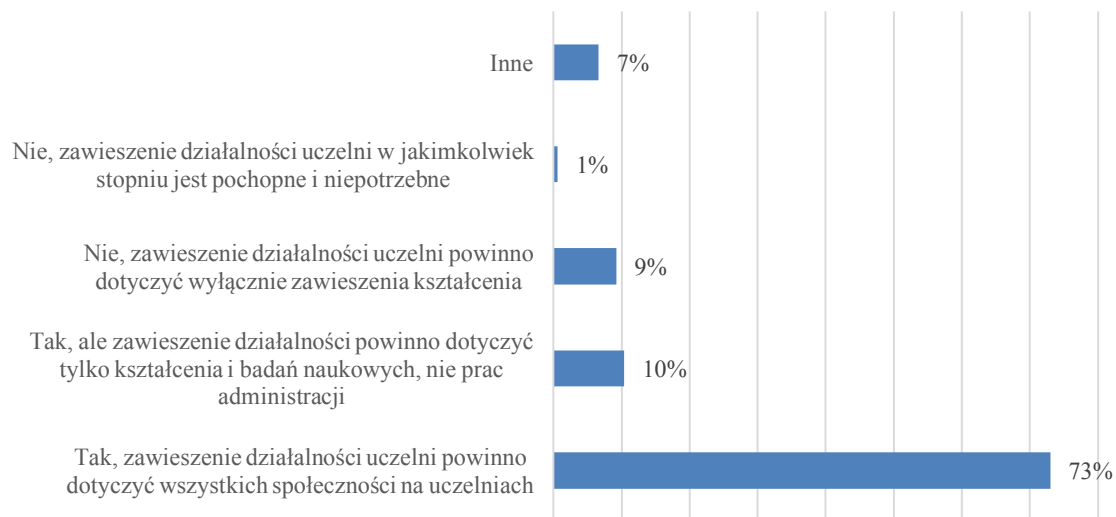
Szerzenie informacji o COVID19 przez uczelnie i samorządy doktoranckie

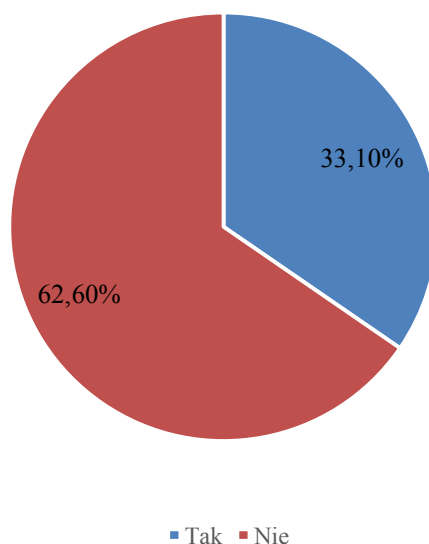
Czy otrzymywane informacje są zrozumiałe?

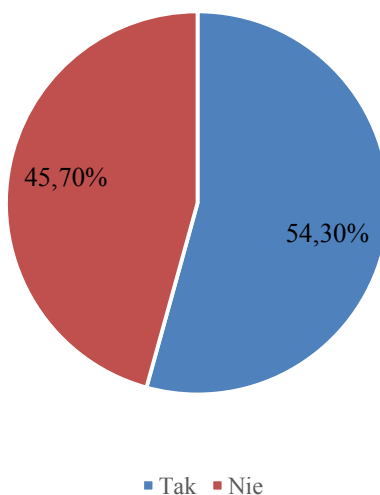
Czy obecne działania związane z zawieszaniem działalności uczelni oceniasz jako adekwatne do bieżącej sytuacji?

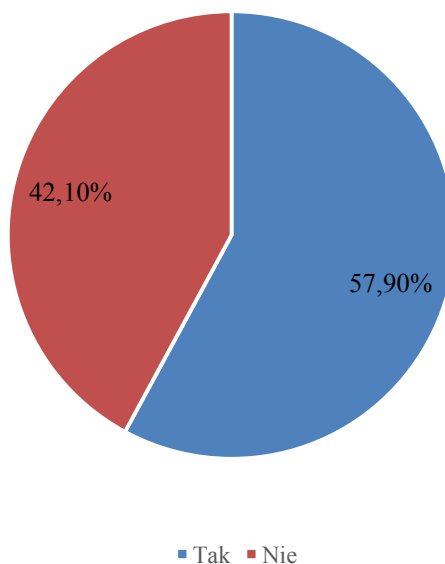
Czy Twoja jednostka naukowa oferuje wsparcie dla doktorantów w obecnie panującej sytuacji?

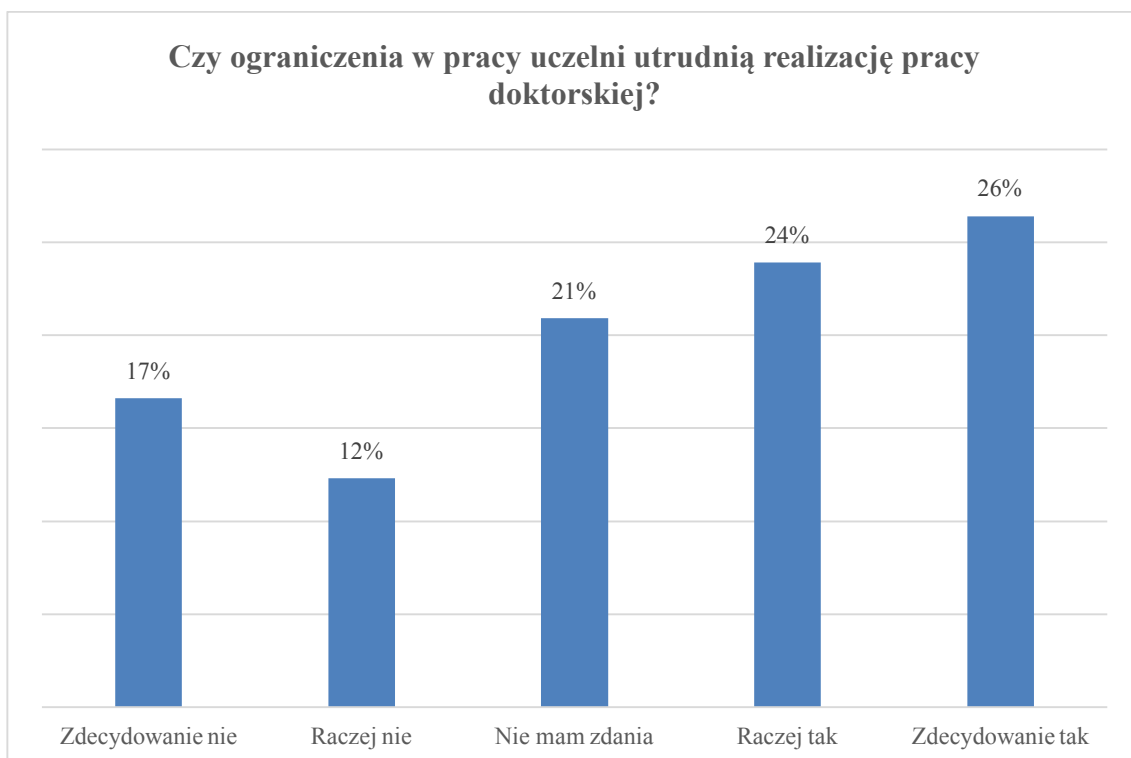
Czy otrzymałeś od promotora informacje na temat tego jak możesz realizować prace związane z rozprawą doktorską w sposób zdalny?

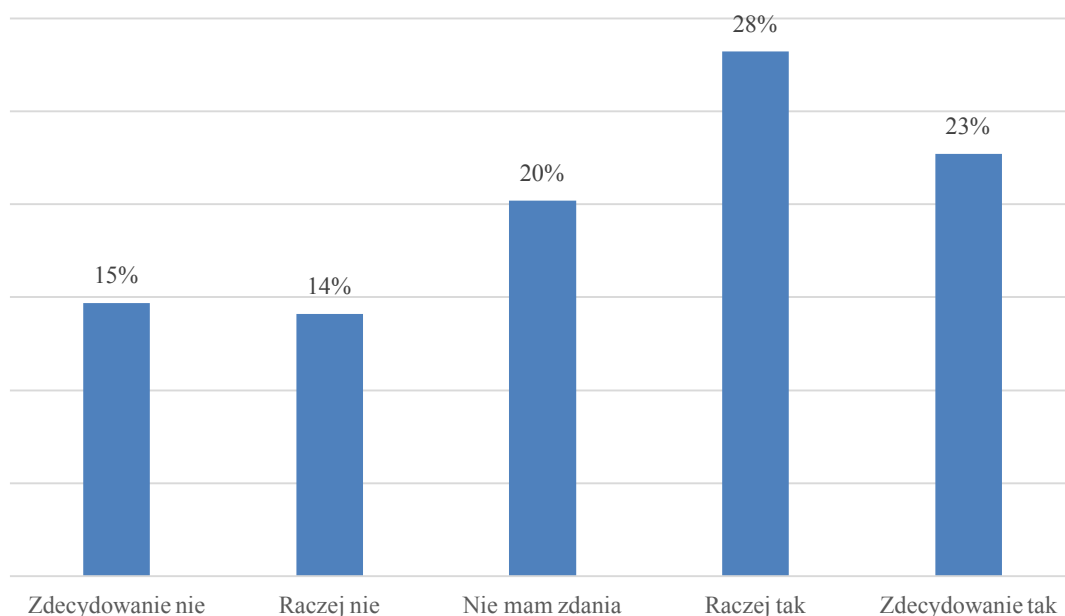
Czy uczelnia umożliwia Ci zdalną realizację pracy doktorskiej?

Czy ograniczenia w pracy uczelni utrudnią realizację pracy
doktorskiej?

Czy praca zdalna ogranicza Twój dostęp do narzędzi potrzebnych do realizacji pracy doktorskiej?

Wpływ obecnych warunków pracy na możliwość realizacji pracy doktorskiej

